

TALE

18. juni 2010

J.nr. 2010-0009910

4. kt/Haw
2. kt/

Beskæftigelsesministerens tale ved samrådet d. 22.
juni 2010

Spørgsmål C

”Af bemærkninger fremgår det, at ca. 2200 dagpengemodtagere forventes at miste dagpengeretten som en direkte konsekvens af lovforslaget. Ministeren bedes give eksempler på, hvilke grupper der først og fremmest vil blive berørt af lovforslaget herunder, om der er en geografisk ubalance i forhold til udkantsområderne.”

Spørgsmål D

”Hvilke initiativer vil ministeren tage, så enkeltgrupper ikke rammes særligt hårdt af lovforslaget?”

Spørgsmål E

”Hvilken form for overvågning og hvilke initiativer vil ministeren igangsætte således, at ingen langtidsledige, der er i risikozonen for at falde ud af dagpengesystemet, falder ud af systemet, og hvordan skal den konkrete indsats udformes, hvordan vil uddannelsesmuligheder se ud i denne forbindelse, og hvordan sikres økonomien herunder kommunernes?”

Samrådstale:

Jeg er blevet stillet tre spørgsmål:

- et om, hvem der vil blive berørt af forslaget
- et om, hvad vi vil gøre for, at enkeltgrupper ikke rammes særligt hårdt af forslaget
- og et om, hvordan vi vil overvåge og sætte ind for, at ingen langtidsledige falder ud af dagpengesystemet.

Jeg vil svare på de tre spørgsmål i forlængelse af hinanden.

Spørgsmål C

I spørgsmål C spørges der til - går jeg ud fra - bemærkningerne til lovforslaget. Lad mig starte med at præcisere. Det fremgår ikke af lovforslaget, at 2.200 personer forventes at miste deres dagpengeret. Men derimod, at det forventes, at 2.200 personer bliver berørt af forslaget. Tillad mig at citere fra de økonomiske bemærkninger til lovforslaget:

”I vurderingen af de økonomiske konsekvenser er det skønnet, at omkring 2.200 dagpengemodtagere bliver berørt af forslaget. Det er forudsat, at omkring halvdelen af den gruppe, der bliver berørt af forslaget, vil opfylde det nye beskæftigelseskrav gennem øget beskæftigelse og dermed opnå ret til en ny dagpengeperiode. Det vurderes, at omkring 25 pct. vil finde varig beskæftigelse eller blive selvforsørgende på anden vis og dermed forlade dagpengesystemet helt. De resterende 25 pct. vil ikke opfylde det nye beskæftigelseskrav og vil derved opbruge retten til dagpenge. En stor del af disse personer vurderes i stedet at være berettiget til kontanthjælp.”

Forslaget om harmonisering af beskæftigelseskravet berører personer, der opbruger deres dagpengeret.

Med forslaget vil kravet til, hvor meget arbejde, man skal have haft for at kunne bevare sin dagpengeret, være det samme i alle situationer: Sammenlagt 52 ugers fuldtidsarbejde inden for de seneste 3 år.

Kravet gælder:

- Når man er *på vej ind* i dagpengesystemet og skal have dagpengeret på baggrund af arbejde for første gang.

- Når man er *i* dagpengesystemet og stadig har dagpengeret – men går ind og ud af systemet, fordi man har perioder med arbejde og perioder med ledighed.
- Og når man er *på vej ud* af dagpengesystemet, fordi man har opbrugt sin dagpengeret.

Det er i relation til den sidste situation, dvs. hvor man har opbrugt sin dagpengeret, at vi ændrer på kravet. Hvis man har opbrugt sin ret til dagpenge, skal man i dag have haft 26 ugers fuldtidsarbejde, dvs. 6 måneders fuldtidsarbejde, inden for 3 år for at genoptjene en ny dagpengeret.

Det vil sige, at man i dag kan bevare sin dagpengeret ved bare at have 2 måneders fuldtidsarbejde i gennemsnit om året. Fremover skal man have 4 måneders fuldtidsarbejde om året.

Det - mener jeg ikke - er et urimeligt krav. Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 7 til L 224, så var der i 2009 mere end 100.000 personer, der havde genoptjent dagpengeret med 52 ugers beskæftigelse, og blot lidt over 1.000, der genoptjente dagpengeret med 26 uger. Det er med andre ord et beskæftigelseskrav, som ganske mange allerede i dag godt kan opfylde.

Jeg mener også, at der er den balance, der skal være i forslaget. Der er stadig en høj grad af sikkerhed og tryghed i ordningen samtidig med, at der stilles et rimeligt krav for, at man kan genoptjene retten til dagpenge.

----- 0 -----

Og så er jeg blevet bedt om at give eksempler på enkeltgrupper, der bliver berørt af lovforslaget.

Jeg vil starte med at gentage, at ud af de 2.200 personer, der berøres af lovforslaget, vil ca. 25 pct. – dvs. omkring 500

personer – ikke genoptjene retten til dagpenge med det nye beskæftigelseskrav. Det er altså meget få, der ikke forventes at genoptjene fornyet dagpengeret.

Det er en lille gruppe af personer, der bliver direkte berørt af forslaget. Det giver derfor ikke mening at foretage en finmasket opdeling af gruppen, fx på kommuner.

Nogle af dem, der bliver berørt af lovforslaget vil formentlig bo i København og omegn, og nogle vil bo i udkantsområderne.

Og her er det vigtigt at huske på, at der også er jobmuligheder for personer i udkantsområderne. Her bliver flere rent faktisk hurtigere selvforsørgende end i byerne omkring København. I mange kommuner omkring hovedstaden er under 3 ud af 10 selvforsørgende efter 3 måneders ledighed. I mange udkantsområder gælder det for mere end 5 ud af 10. Dette er tilfældet for flere af kommunerne i Nord- og Vestjylland, fx Ringkøbing-Skjern, Mariagerfjord, Brønderslev og Frederikshavn.

Spørgsmål D

I spørgsmål D er jeg blevet spurgt om, hvilke initiativer jeg vil tage, så enkeltgrupper ikke rammes særligt hårdt af lovforslaget?

Jeg vil gerne starte med at gentage, hvad jeg også sagde på sidste samråd, nemlig at nedsættelse af dagpengeperioden og harmonisering af beskæftigelseskravet vil styrke lediges tilskyndelse til at komme hurtigt i job og søge mere permanent beskæftigelse.

Som spørgeren måske kan huske, er det sådan, at målet med den aktive beskæftigelsesindsats er, at ledige skal i arbejde

så hurtigt som muligt. Ikke at de skal blive i dagpengesystemet så længe som muligt.

Derfor vil jeg gerne slå fast. Nej, vi tager ingen særlige initiativer for, at man på den ene eller anden måde mere eller mindre kunstigt kan genoptjene retten til dagpenge. Tværtimod skal vi gøre, hvad vi kan for at få de ledige i ordinære job så hurtigt som muligt.

Det gælder ikke mindst de langtidsledige – og derfor har regeringen – som bekendt – også indgået en aftale med Dansk Folkeparti, Radikale, Liberal Alliance og Per Ørum Jørgensen om at styrke indsatsen for netop denne gruppe.

Der er sat knap ½ mia. kr. af til formålet. De penge er givet godt ud. Det er aftalt at bruge ca. 270 mio. kr. på uddannelse og kompetenceløft af de ledige. Det vil give rigtig mange ledige en mulighed for at få bedre fodfæste på arbejdsmarkedet. Jeg kan fx nævne, at godt 15.000 flere ledige helt konkret får mulighed for at få de basale regne- og læsefærdigheder, som de aldrig fik i skolen.

Desuden er det aftalt at bruge cirka 210 mio. kr. på at give flere og bedre aktive tilbud ude på arbejdspladserne. Kommunerne får blandt andet en vitaminindsprøjtning i form af en pose penge til at ansætte flere virksomhedskonsulenter og dermed sikre en tættere kontakt med de langtidsledige.

Og lad mig så slutte denne del af spørgsmålet af med at slå helt fast. Det er ikke målet med beskæftigelsesindsatsen, at ledige skal genoptjene deres dagpengetilbud eller forblive på dagpenge i 4 år. Det er målet, at de skal i job. Og det mål nås gennem en fælles og individuel tilrettelagt indsats i en dialog mellem jobcenteret og den ledige.

Spørgsmål E

Og så vil jeg gå videre til det tredje og sidste spørgsmål, som handler om, hvilke initiativer jeg vil igangsætte, så ingen langtidsledige falder ud af dagpengesystemet. Og om hvordan den konkrete indsats skal udformes, hvordan uddannelsesmuligheder vil se ud i denne forbindelse, og hvordan økonomien sikres, herunder kommunernes.

Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg ærlig talt er lidt forundret over spørgsmålet. Hr. Bjarne Laustsen efterlyser en indsats over for de langtidsledige, som er aftalt mellem de ansvarlige partier i Folketinget – men som Hr. Bjarne Laustsens parti ikke har ønsket at medvirke til. Det på trods af, at af de syv initiativer, der er i pakken, så er det kun to, der ikke indgik i LO's og DA's forslagspakke til bekæmpelse af langtidsledighed.

Når det er sagt, så lad mig svare på spørgsmålet.

For så vidt angår indsats målrettet langtidsledige, så har vi - som nævnt - netop indgået en aftale om en langtidsledighedspakke til knap ½ mia. kr., der skal sikre kompetenceløft til de ledige og flere og bedre tilbud ude på virksomhederne.

---- 0 ----

Når det gælder uddannelse, så lad mig slå fast, at der allerede i dag er en lang række muligheder, som nu yderligere styrkes med de 270 mio. kr. til kompetenceløft, som er afsat med langtidsledighedspakken.

Lad mig repetere:

- Alle ledige med og uden uddannelse, der har været ledige i mindst 9 måneder, kan få uddannelse uden begrænsning i

varigheden. For unge under 30 år og ledige over 60 år gælder det efter 6 måneders ledighed.

- Alle dagpengemodtagere har derudover ret til at tage 6 ugers selvvalgt uddannelse i den første ledighedsperiode.
- Hvis ledige med mellem 6 og 12 måneders ledighed finder et job, som vedkommende næsten kan varetage, er der gode muligheder for tilskud til opkvalificering, som ligger ud over den opkvalificering, som arbejdsgiveren forudsættes at give. Der er ingen varighedsbegrænsning for længden af uddannelsen.

For ledige, der mangler uddannelse, er der yderligere en række muligheder.

- Voksenlærlingeordningen, der er målrettet områder med gode beskæftigelsesmuligheder og personer, der ikke har en kompetencegivende uddannelse i forvejen.
- En 3-årig forsøgsordning, hvor ledige uden uddannelse eller med korte eller forældede uddannelser kan få tilbud om vejledning og opkvalificering på dagpenge i mere end 6 uger, hvis de ikke umiddelbart kan formidles til arbejde inden for deres faglige område, og der er tale om opkvalificering inden for områder, hvor der er gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder.
- Et forsøg, hvorefter den ledige kun behøver at have været ledig i 1 eller 3 måneder afhængig af målgruppe, før der gives tilskud til opkvalificering i forbindelse med ansættelse. I disse tilfælde må uddannelsen højst vare 6 uger. Forsøget gælder for personer uden uddannelse og personer med en erhvervsuddannelse eller med en forældet uddannelse.

Ud over mulighederne for at få tilbud om uddannelse, er der en række muligheder for at deltage i forskellig mere grundlæggende uddannelse på folkeskole og lidt højere niveau, samtidig med at man modtager dagpenge. Der er tale om:

- Uddannelse, der udbydes med undervisning under 20 timer om ugen, hvis uddannelsen ikke giver ret til støtte efter lov om statens uddannelsesstøtte i det omfang, den udbydes som heltidsuddannelse. Dette omfatter bl.a. merkonomuddannelsen, HD-studiet og meritlæreruddannelsen.
- Enkeltfagsundervisning på det gymnasiale niveau under 20 timer om ugen. Det omfatter studentereksamen, højere forberedelseksamen (HF), højere handelseksamen (HHx) og højere teknisk eksamen (HTx).
- Undervisning svarende til folkeskolens 8.-10. klassetrin. Dette omfatter også undervisning udbudt efter § 4, stk. 1 og 2, i lov om almen voksenuddannelse (VUC) og efter lov om forberedende voksenuddannelse samt kurser for ordblinde og kurser i dansk for indvandrere.
- Aftenskoleundervisning, hvortil der ydes støtte i henhold til folkeoplysningsloven.
- Undervisning i op til 2 uger, hvis den lediges faglige organisation, a-kasse, jobcenteret eller anden aktør arrangerer undervisningen med det formål at styrke den lediges tilknytning til arbejdsmarkedet.

Så der er altså gode muligheder for at sætte ind med uddannelse til den enkelte, hvis det er den bedste hjælp til at komme i job igen.

---- 0 ----

For så vidt angår økonomien, herunder hvordan kommunernes økonomi sikres - ja, så sikres den bedst ved, at borgerne kommer i arbejde. Og det er jo netop det, som forslaget fremmer.

Men jeg vil gerne uddybe yderligere. Nu er der jo stillet en del spørgsmål under folketingsbehandlingen af L 222 og L 224. Jeg vil i den forbindelse særligt referere til spørgsmål 83 stillet til L 222.

Der spørges: Ministeren bedes redegøre for konsekvenserne for kommunerne ved en 2-årig dagpengeperiode i forhold til den 4-årige periode, som var forudsætningen for kommunaliseringen af beskæftigelsesområdet. I forlængelse heraf ønskes oplyst, om regeringen vil sikre, at kommunerne holdes skadesfri i forbindelse med ændringen af dagpengeperioden?

Svaret lyder: ”De kommunaløkonomiske konsekvenser af lovforslaget vil efter sædvanlig praksis blive forhandlet med Kommunernes Landsforening i efteråret i forbindelse med næste års (2010-11) lov og cirkulæreprogram. Det skal i den forbindelse bemærkes, at de udgiftsmæssige konsekvenser af lovforslagene først indføres fra 2012, og at kommunerne derfor vil have god tid til at forberede sig på de nye regler.

Som det fremgår af de økonomiske bemærkninger til lovforslaget, vil afkortningen af dagpengeperioden betyde, at kommunernes udgifter til dagpenge og aktivering af forsikrede ledige vil reduceres, og at udgifterne til kontanthjælpsmodtagere vil stige. Under ét vil kommunerne dog blive holdt skadefri i forbindelse med ændringen af dagpengeperioden. Det skyldes, at de samlede kommunale udgifter til dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere refunderes af staten inden for rammerne af henholdsvis det særlige beskæftigelsestilskud og budgetgarantien/bloktilskuddet.”

Det er jo et lidt teknisk svar, så jeg vil også gerne citere svaret på spørgsmål 92:

Spørgsmålet lyder: ”Hvorvidt vil kommunerne få kompensation via DUT for alle de ekstra udgifter, der følger af halveringen af dagpengene, herunder til boligstøtte, friplads i daginstitution, enkeltydelser, højere førtidspension m.m.?”

Svaret lyder: ”Det skønnes, at kommunernes merudgifter til boligstøtte, friplads mv. som følge af afkortningen af dagpengeperioden vil have et begrænset omfang.

Kommunerne vil efter sædvanlig praksis få kompensation via DUT for merudgifter som følge af afkortningen af dagpengeperioden.”

Og yderligere fra spørgsmål 93, som lyder ” Får kommunerne kompensation via det almindelige bloktilskud for de øgede udgifter eller vil der blive givet mere til de kommuner, der har stor arbejdsløshed?”

Svaret lyder: ”Kommunerne vil blive kompenseret for de økonomiske konsekvenser af afkortningen af dagpengeperioden efter de sædvanlige regler.

De kommunale merudgifter til kontanthjælp vil blive kompenseret via budgetgarantien, eventuelle andre økonomiske konsekvenser via DUT og dermed bloktilskuddet, mens mindreudgifterne til arbejdsløshedsdagpenge mv. vil blive reguleret i henhold til den særlige tilskudsmodel på beskæftigelsesområdet.

Lovforslaget om afkortning af dagpengeperioden vil blive DUT-forhandlet i efteråret i forbindelse med næste års Lov og Cirkulæreprogram, (2010-11), og de kommunaløkonomiske konsekvenser af lovforslaget vil i den forbindelse blive nærmere belyst efter sædvanlig praksis.

I den forbindelse skal det bemærkes, at de udgiftsmæssige konsekvenser af lovforslagene først indføres fra 2012.”

Så dagpengereformen vil altså ikke betyde, at kommunerne går fallit.

---- 0 ----

Tak for ordet.